

A magyarok ingerlése

Írta: Göncz László

2007. augusztus 31. péntek, 10:52

Mintegy másfél esztendeje nagy viták folytak a muravidéki magyarok képviselői és a szlovén törvényhozást befolyásoló és alakító – helyi és országos – politikai körök között arról, hogy Szlovéniának és Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása után szükséges-e olyan törvényt elfogadni, amely rögzíti a történelmi Vas és Zala vármegyék délnyugati részeinek elcsatolását Magyarországtól, és ezzel – közvetve – célszerű-e "ingerelni" a Mura mentén élő magyar közösség érzelmeit.

A magyar közösség akkor azzal érvelt, hogy a 20. század említett időpontja, tehát a történelmi ország trianoni döntéssel rögzített megcsönkítése, minden magyarnak tragikus eseménynek számít, ezért más lehetséges időpontokat javasoltak a "szükségszerű" muravidéki ünnepre.

Elcsatolás és lojalitás

A törvény elfogadása előtti időszakban azt is hangsúlyozták a magyarok képviselői, hogy az első világháború végén a ma Muravidék néven meghonosodott területen – a magyar nemzetiségű lakosság mellett (akkoriban a magyarság a terület összlakosságának bő negyedét jelentette) – a szlovén lakosság jelentős része is idegenkedett a délszláv államhoz tartozástól (pontos arányt kockázatos lenne megjelölni, de az biztos, hogy a nem magyar nemzetiségűek döntő többsége is erős magyar kötődésű, úgynevezett hungarusztudatú volt).

Az egykor erőteljesen Zala és Vas megyei kötődésű lakosság értékrendje, állami és nemzeti lojalitása alapvetően megváltozott (zavarokkal sajnos a magyar közösségben is találkozunk), így bizonyos fokig presztízskérdéssé vált az "elcsatolási" ünnep törvénybe iktatása. E törvény jegyében augusztus 17-én a szlovén országgyűlés és kormány által szervezett nagyszabású rendezvény tartottak Murszombatban; a mai Muravidéknek a többi szlovén régiókkal 1919-ben történő egyesítését ünnepelték.

Belatinci előest

Csak mellékesen jegyzem meg, hogy manapság az "elcsatolás" szó csak magyar érzelmű körökben használatos ilyen összefüggésben, ugyanis a Muravidék lakosságának abszolút többsége az ezeréves magyar királyság időszakát – utólag, főleg egyoldalú teóriákra alapozott befolyás révén – tekinti megszállásnak, nemegyszer a Mura mentén élő szlávok vagy szlovénok elnyomásának.

A magyarok ingerlése

Írta: Göncz László

2007. augusztus 31. péntek, 10:52

A törvényt – a magyar közösség erélyes tiltakozása ellenére – elfogadták, és tavaly Belatincon – becslés szerint nyolcezer ember részvételével – országos szintű ünnepséget rendeztek a magyar államiság szimbolikus napjának "előestéjén".

Hosszan lehetne még ecsetelni és elemezni az említett törvény szülte ellentéteket, érzelmi megnyilvánulásokat, azonban mindez mit sem változtat a tényleges állapoton. A két ünnepet így az idén is szinte párhuzamosan rendezték meg. Augusztus 17-re egyébként azért került a választás, mert 1919-ben – miután augusztus 12-én az antanthatalmak jóváhagyásával a délszláv katonai alakulatok megszállták a vidéket – az említett napon nagyszabású ünnepséget rendeztek az egyik szlovénok lakta jelentősebb mezővárosban, Belatincon.

A muravidéki magyarok (netán egy-két kivételtől eltekintve), illetve a közösség képviselői természetesen nem vettek részt az ünnepélyen, bár az érdekvédelmi szervezetek címére a meghívó ismételten megérkezett. Felröhát-e nekik bármilyen lojalitási kilengés vagy megjegyzés ebben a sajátos, konfliktusos helyzetben? A kérdésre a válasz – véleményem szerint – egyértelműen nem. Az elmúlt évtizedek történései szinte minden szempontból – nyelvi és kulturális értékeink megőrzésétől eltekintve – "integrálták" a Mura mentén élő magyar közösséget Szlovéniába. Azonban ha akad egy szempont vagy cselekedet, amelyre magyar embernek erkölcsi joga soha nem lehet, akkor az az anyaországtól való elcsatolás eseményének ünneppé minősítése, netán dicsőítése. A minap hallgattam a többször említett muraszombati ünnep forgatókönyvírójával készített beszélgetést (egyébként az egyik legjobb szlovén íróról van szó, az illető muravidéki származású). Szlovén szempontból mindenekelőtt azért tartja fontosnak a "muravidéki ünnepet", mert azzal is tovább erősödhet a Muravidék integrálódása a szlovén "világba" (amire teljes mértékben az elmúlt nyolc-kilenc évtized nem volt elegendő), másrészt a Mura mente hovatarozásának vonatkozásában annak a jelentőségét illusztrálta, hogy ellenkező esetben, tehát ha az egész Mura mente Magyarország része maradt volna, "mi most kik is lennénk, netán magyarok, vendek, németek vagy mások..."

Államalapítások

Az elcsatolási törvény elfogadásakor nem szabadott volna megfeledezni arról sem, hogy az egykor mintegy 25-28 százalékban magyar nemzetiségű régió lakossága is feltehetette volna (és számtalanszor fel is tette!) a kérdést, hogy a délszláv államban, illetve a szlovén régióban akkor majd mi, magyarok mivé leszünk.

A magyarok ingerlése

Írta: Göncz László

2007. augusztus 31. péntek, 10:52

Kimerítő válasz helyett szolgáljon ezúttal csupán egy adat: a 2002-es népszámlálás szerint a Mura mentén élő, magát magyarnak vallók aránya már öt százalékra esett. És mindez olyan közegben és politikai miliőben történik, amely vitán felül élenjárónak számít Európában a kisebbségvédelemben.

Szent István napja múltán és miután a szlovén lakosság is valamiféle "államalapítást" ünnepelt, bizonyára nem árt ilyen szempontból is végiggondolni helyzetünket.

Forrás: Magyar Hírlap Online